

Forfattere: Finn Kjær Jensen og Tine Sønderby.

Trygheds- vandring i et alment boligområde

Et erfaringshæfte

DET KRIMINAL
PRÆVENTIVE RÅD

Erfaringshæftet er udarbejdet af
Gemeinschaft og P21 i samarbejde
med Det Kriminalpræventive Råd.

Det Kriminalpræventive Råd
Odinsvej 19, 2.
2600 Glostrup

ISBN: 978-87-92966-07-0

April 2013

Kopiering er tilladt med angivelse
af forfattere og kilde

Forfattere

Antropolog Finn Kjær Jensen,
Gemeinschaft og
Antropolog Tine Sønderby, P21

Fotos

Søren Kirkegaard,
Minja Derkovic,
Omair-Hassan Raza,
Ulla Skov

Kort

Rødovre Kommune, Teknisk For-
valtning

Grafisk design

Det Kriminalpræventive Råd

Tak til

Beboerne i Kærene i Rødovre, Bo-
ligafdelingen AKB Rødovre, Social-
forvaltningen og Teknisk Forvalt-
ning, Rødovre Kommune.

Kilder

Nabo-Hood – Et forsøgsprojekt om
tryghedsvandringer.
Tine Sønderby, EIRM og Den Tryg-
ge Kommune 2012.
Kan downloades på [www.dentryg-
gekommune.dk](http://www.dentryg-
gekommune.dk).

Tryghedsvandring i et alment boligområde

Et erfaringshæfte

Tryghedsvandring har været gennemført i en række boligområder rundt omkring i Danmark.

Kærene i Rødovre

I Kærene i Rødovre forsøgte man noget nyt. Når beboerne, boligafdelingen og kommunen alligevel skulle ud og se på områdets belysning, fortovene og træerne, benyttede man lejligheden til også at bringe to ellers adskilte grupper sammen, nemlig nydanske unge og danske ældre.

Problemet

Ufortalt de glæder og fordele som beboere i Kærene i Rødovre kan fortælle, at der er ved at bo i området, har området haft problemer med blandt andet dårlig eller manglende belysning, med ujævne fortove og

med manglende beskæring af træer.

Lamperne er ikke gode nok til at belyse området.

Ældre mand

Fortovet her er ujævnt, så jeg er to gange faldet med min rollator, når jeg skulle ned at købe ind.

Ældre kvinde

Denne her sti har ikke rigtig noget lys og der er ikke nogen huse tæt på, så her går jeg aldrig om aftenen.

Ung kvinde

Kærene i Rødovre

Kvarteret er den største almene bebyggelse i Rødovre med 1.150 lejemål fordelt på fire boligafdelinger. Der er variation i boligmassen. Nogle bygninger er 16 etager høje og rummer 32 lejligheder pr. opgang, andre bygninger har kun to etager og med seks lejligheder pr. opgang. Imellem husene er der mange grønne arealer, og området har også en multiboldbane.

Nær ved eller i selve området ligger den lokale folkeskole, ungdomsskole, ungdomsklub, to bør-

nehaver samt mindre restauranter og butikker m.v.

Kvarteret blev opført 1952-1965 og var i udgangspunktet bygget til arbejdere fra København og omegn. Der er i dag 25 pct. af beboerne, der er folkepensionister, og der er 25 pct. af beboerne, der er børn og unge, hvoraf cirka halvdelen er nydanskere.

Kærene ligger i den sydlige del af Rødovre Kommune, grænsende op til Brøndby og Hvidovre Kommuner.

Både unge og ældre beboere kan fortælle om, hvordan sådanne konkrete fysiske forhold dels generede i hverdagen, dels afstedkom utryghed for nogle.

Initiativet

Initiativet til tryghedsvandringen blev taget i fællesskab af Boligselskabet AKB Rødovre og Rødovre

Kommune på opfordring fra en ekstern konsulent. Ved at gå sammen kunne begge parter se nogle muligheder: Boligafdelingen fik sat fokus på de behov beboerne havde for forbedringer på områder, og kommunens socialforvaltning og tekniske forvaltning kunne gennem processen få en struktureret borgerinddragelse om områder, de var ansvarlige for.

Økonomisk støtte fra Det Kriminalpræventive Råd og ÆldreForum muliggjorde deltagelse af den eksterne konsulent.

Processen

Der blev lagt stor vægt på den forberedende fase.

Tre forhold var især vigtige:

- Der skulle forud for vandringerne skabes et godt vidensgrundlag.
- Forventningerne blandt deltagerne, der havde meget forskelligartede interesser og baggrunde, skulle afstemmes.

- Vandringerne skulle have så bred en deltagelse som muligt, og navnlig skulle den give plads til, at unge nydanskere kunne mødes med ældre danskere.

Vidensgrundlag

Der blev afholdt flere forberedende møder med boligafdelingens ejendomsfunktionærer og repræsentanter fra kommunens to forvaltninger samt med naboafdelingen fra boligselskabet Lejerbo, som man inddrog i forløbet.

Inddrag

Gør brug af den viden og det kendskab til beboerne, som de boligsociale medarbejdere og driftspersonalet i boligafdelingerne har.

På møderne med boligafdelingerne og kommunen dukkede der langsomt også andre problemstillinger

Tryghedsvandringer kan ske både i dagslys og i mørke.

op, som vedrørte den almindelige tryghed og utryghed i boligområdet. Fra primært at have fokuseret på de fysiske forhold blev også sociale forhold i området diskuteret. Derfor valgte man at lade tryghedsvandringen også sætte fokus på den oplevede tryghed og utryghed. Det blev besluttet navnlig at

sætte fokus på forholdet mellem unge nydanskere og ældre danskere. Grupper af beboere, der typisk ikke havde meget med hinanden at gøre, men som ofte mødtes i det offentlige rum.

Der blev gennemført en række interviews med både unge og ældre med henblik på at få indsamlet viden om det, som de oplevede som trygt og utrygt, og de blev bedt om at indtegne trygge som utrygge steder på kort over området.

Den gennemførte interviewundersøgelse gav indsigt i de forskellige aldres og etniske gruppers opfattelser og brug af boligområdets rum i relation til tryghed. Således var det tydeligt, at ældre, og navnlig ældre kvinder, primært føler sig utrygge, når de møder grupper af drenge og unge om aftenen.

Hvis man kommer alene om aftenen, og man ser 4-5 unge mennesker stå og snakke ... de kan være ganske almindelige mennesker, som ikke gør noget som helst, men jeg bliver altså nervøs.

Ældre kvinde

De bemærker også den utryghed, der kan opstå som følge af konkrete fysiske forhold på deres rute. Det kan være et fortov, der er i stykker, manglende belysning og problemer med udsyn og tilgængelighed. Fysiske forhold, som også midaldrende og ældre mænd navnlig hæfter sig ved, når talen falder på tryghed.

Generelt er de unge trygge i boligområdet, men de kan være utrygge i særlige situationer eller på særlige steder:

Hvis jeg ved, at mine venner står for enden af vejen, så kan jeg gå med bind for øjnene, men hvis der står nogen, jeg ikke kender, vil jeg godt have, at der er oplyst.

Ung mand

Jeg har hørt en hel masse historier om, at der har været mennesker herhenne, som gemmer sig i buskene og kommer efter én og sådan noget. Så derfor kommer jeg ikke dér.

Ung kvinde

Området har da også haft en vis uro og sin kriminalitet, der påvirker be-

Deltagerne blev bedt om at indtegne trygge og utrygge steder.

boernes hverdag og f.eks. de ruter, som de vælger at gå eller ikke gå.

Ud over beboerne blev også lokalpolitiet interviewet.

Forventninger

Det var meget vigtigt på møderne med de forskellige parter at sikre, at de – og navnlig kommune og boligselskaber – var parate til at inve-

stere tid og økonomi i initiativet, og at de kunne se potentialerne i at møde borgerne i øjenhøjde.

I forbindelse med møderne med beboerne var der fokus på at få dem til at møde op på vandringen med en konstruktiv indstilling, og ikke møde kommune og boligafdelinger med en mur af beklagelser.

Afstem forventninger og uddeleger
Bliv enige om fokus for vandringen. Dermed undgår man demotiverende skuffelser, og giv alle, der har lyst til at deltage, en rolle i processen. Det fremmer medejerskabet til området.

Deltagelse

Med henblik på at få en bred repræsentation og sikre at andre end de, der normalt deltager i det beboerdemokratiske arbejde ville deltage, anvendte man, det der kaldes sneboldeffekten. Det vil sige, at dem man kontakter bliver bedt om at pege på andre, som de mener også bør kontaktes. Disse peger så igen på nogen, som de mener bør kontaktes. Osv.

Herudover bidrog den boligsociale medarbejder også til at udvælge beboere, der blev banket på dørene sammen med ejendomsfunktionærer, og endelig hvervede man deltagere ved forskellige lokale arrangementer.

Givet tryghedsvandringens særlige sociale vinkel blev der navnlig gjort en indsats for at få unge nydanskere og ældre danskere til at deltage. Med henblik på at opnå både omtale og resultater blev den lokale avis også inviteret til at deltage.

Giv deltagerne en rolle i processen. Det fremmer medejerskabet.

Avisen har også efterfølgende omtalt tryghedsvandringen.

Vandringen

Forslag til ruten, der skulle vandre, fremkom som resultat af de forber-

edende møder og interviews og de forskellige indledende kortlægninger. Sammen med boligforeningernes driftspersonale blev den endelige rute for vandringen besluttet.

Vandringen fandt sted en eftermiddag og aften i januar 2012. Der deltog i alt 22 personer, som var delt op i to grupper.

Man mødtes 20 minutter før gåturen i et beboerlokale og blev introduceret til hinanden, til tankerne bag tryghedsvandringen og til ruten. Selve gåturen varede godt en time. Det efterfølgende møde varede knap 1 time. Før og efter van-

Brug netværk
Undgå unødigt bureaukratisering og brug om muligt uformelle netværk og kommunikationsformer, hvis man ønsker en bredt sammensat skare af deltagere.

dringen var især det sociale i fokus og under selve vandringen var der primært fokus på de fysiske forhold i området.

Under vandringen blev der gjort en ekstra indsats for at skabe en stemning, som gav både unge nydanskere og ældre danskere lyst til at bidrage og tale med hinanden. De kendte ikke hinanden og havde kun ganske lidt kontakt i dagligdagen. Derfor var der usikkerheder på begge sider, og det var vigtigt, at alle følte sig velkomne og fik roller, som var tydelige.

To unge nydanskere påtog sig rollen som fotografer på turen, sammen med en professionel fotograf. To ældre danske mænd noterede alle forslag til forbedringer ned.

Det blev under vandringen tydeligt, at de unge og navnlig de unge mænd så flere lokaliteter i området som naturlige mødesteder for grupper af unge, hvilket de fandt trygheds-skabende.

Det her er det sted, vi altid mødes – det forbinder jeg med noget godt.

Dreng

Modsat udgjorde netop sådanne steder med grupper af unge utrygge steder for de ældre og navnlig ældre kvinder.

Foran Milestedets ungdoms-klub, foran kiosken nede ved busstoppstederne, der føler man sig ikke tryk, fordi når det er, du går forbi, så kan man se, at folk (indvandrerdrenge) giver én et skævt blik – de kigger sådan skævt til én – og holder sin smøg i hånden og ser på os som vi er sådan nogle fremmede mennesker, som ikke har lov at være der

Kvinde

Det blev også klart, at kommunens driftsmæssige eller bevaringsværdige og æstetiske perspektiv på et sted, f.eks. skyggefulde træer, stod over for beboernes opfattelse af samme træer som utrygheds-skabende.

Sådanne forskelle i perspektiver og opfattelser blev diskuteret undervejs i vandringen. På andre områder, f.eks. lysforhold var alle enige om, at forbedringer var ønskelige. Steder med problemer og steder, hvor man ønskede forbedringer blev udpeget, og der blev taget noter og fotos.

Alle diskussioner i mellem dem som vandrede blev optaget, så der senere var mulighed for at lytte optagelser igennem og formidle diskussionerne nuanceret.

Husk lys

Går man i mørke er det en god idé at huske en lygte, når steder eller genstande skal oplyses og fotograferes, og når der skal tages notater.

Efter vandringen satte man sig atter sammen i beboerlokalet, og der var bred enighed blandt deltagerne om, at det havde været en god proces.

Resultaterne

Efter vandringen blev det prioriteret at opsamle, afstemme og formidle information så gennemsigtigt som muligt. Kommune og boligafdeling bød ind på de områder, hvor de var enige i, at der var behov for forbedringer, og deltagerne på vandringen blev informeret om dette.

Ældre og unge havde hørt på, hvor og hvorfor de hver især fandt særlige dele af området trygt eller utrygt, og de fik gennem det blotte møde med hinanden fjernet noget af deres utryghed.

Det var også godt for boligafdelingens driftspersonale og for kommunen med egne øjne – og sammen med beboerne – at se et område i mørke, som de primært ser i dagslys. For kommunen var det endvidere interessant at deltage, idet de fik en uformel borgerdialog om noget meget konkret. En anderledes dialog, end når den enkelte borger ringer eller skriver til kommunen med en klage. Det gav kommunen et godt grundlag for at iværksætte forbedringer.

Tryghedsvandringen gav beboerne mulighed for at fortælle kommunen, boligafdelingen og hinanden, hvad der fungerer godt og skaber tryghed, og hvad der ikke fungerer og skaber utryghed. Små ting såvel som store ting.

Blandt de konkrete resultater kan nævnes, at Dong udskifter gadelamper efter aftale med kommunen og AKB Rødovre arbejder på en løsning vedrørende belysning på forskellige områder og på problemer med knallertkørsel på fortov. Kommunen har endvidere aftalt fældning af udvalgte træer med henblik på at skabe bedre oversigtsforhold.

Udbytte er lig bidrag

Det gælder alle parter: Man skal selv bidrage med ressourcer for at få et udbytte af processen.

Brugt rigtigt kan tryghedsvandringer give kommunen og boligafdelinger viden om, hvor beboerne føler sig trygge og utrygge. Denne viden kan give dem et velfunderet udgangspunkt for videre handling og forbedringer i området.

Metoden kan også forme rammen om et demokratisk møde. Borgere møder kommunalt ansatte og ansatte i en boligafdeling i en uformel sammenhæng, og de diskuterer med direkte afsæt i borgernes virkelighed. Det giver mulighed for, at alle kan udveksle synspunkter. Borgerne kan fortælle om deres oplevelser og behov, og ansatte kan forklare prioriteringer og forretningsgange. Derudover giver metoden mulighed for at skabe rammen om et konkret samarbejde imellem kommune og boligafdeling.

Nabo-Hood
Et forsøgsprojekt om tryghedsvandringer

DET KRIMINAL
PRÆVENTIVE RÅD

www.dkr.dk
www.nabohjælp.dk